

УДК 341.343.3.340.13

ПОВОДЖЕННЯ З ОСОБАМИ, ЗАТРИМАНИМИ ПІД ЧАС МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЙ

Здоровко С. Ф.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри міжнародного права
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Анотація Статтю присвячено висвітленню питання існуючого правового механізму на підставі Конвенцій ООН щодо застосування міжнародного законодавства під час проведення миротворчих операцій щодо затриманих та подальшого поводження з ними, а також рівня підготовки миротворчих контингентів та ролі в цьому процесі безпосередньо їх командирів.

Ключові слова: міжнародні збройні сили, миротворчі операції, затримані особи, поводження з затриманими особами, норми гуманітарного права, Копенгагенський процес, Конвенції ООН.

Аннотация Стаття посвящена изучению вопроса существующего правового механизма на основании Конвенций ООН в части применения международного законодательства во время проведения миротворческих операций в отношении задержанных и дальнейшего обращения с ними, а так же уровня подготовки миротворческих контингентов и непосредственной роли в этом процессе их непосредственных командиров.

Ключевые слова: международные вооруженные силы, миротворческие операции, задержанные лица, обращение с задержанными лицами, нормы гуманитарного права, Копенгагенский процесс, Конвенции ООН.

Annotation The article is devoted to the existing legal mechanism on the basis of the UN Conventions regarding the international law implementation during peacekeeping operations concerning detainees and their further treatment, as well as the level of peacekeeping contingents training and the direct role of their commanders in these processes.

Key words: international military forces, peacekeeping operations, detainees, detainees' treatment, humanitarian law, the Copenhagen process, the UN Conventions.

Сьогодні Організація Об'єднаних Націй знаходиться на новому етапі своєї еволюції. Звільнившись від півстолітньої конфронтації, вона отримала своє призначення, яке проголошене в її Уставі в якості першої задачі: «Позбавити прийдешні покоління від лиха війни» [1]. Сьогодні як ніколи це питання має дуже актуальне значення на тлі тих подій, які відбуваються на Близькому Сході та на Україні в тому числі. Фактично міжнародній спільноті зроблено виклик на предмет того, чи здатна вона в цей непростий час використовувати важелі міжнародного права прийняти заходи, які зможуть примирити ворогуючі сторони та дати такий бажаний мир для народів.

Для українського суспільства це питання стає не риторичним, а край практичним, оскільки збройний конфлікт який вже два роки відбувається на сході України приносить людські жертв та горе обом сторонам збройного конфлікту, особливо цивільному населенню. З засобів масової інформації нам відомо, що уряд України прикладає всі зусилля направлені на припинення насильства та повернення країни в нормальне русло розвитку. В останній час все частіше вносяться пропозиції з боку українського уряду про введення міжнародних миротворчих сил (із різних джерел називається їх чисельність від 18 до 20 тисяч) з метою роз'єднання протиборчих сил та відновлення процесу направлено на поновлення конституційного строю на цих територіях.

Автор статті повністю солідарний з цими намаганнями уряду і в теоретичному плані пропонує своє бачення вирішення однієї із багатьох проблемних питань, які можуть виникнути в разі практичної реалізації цих намагань, а саме –

поводження з особами, затриманими під час миротворчих операцій.

В представленому на Саміті тисячоліття ООН в вересні 2000 р. доповіді сьомого Генерального секретаря К. Аннана пролунала пропозиція, звернена до держав, про співпрацю з Організацією для подолання конфліктів. Генеральний секретар відзначив, що миро творчість пройшло складний і суперечливий шлях своєї еволюції [2]. В епоху «холодної війни» склалося «перше покоління» операцій, в першій половині 1990-х років – друге. В відповідь на зміну сутності міжнародних конфліктів було сформульовано нову концепцію безпеки, орієнтованої на захист населення та окремих фізичних осіб від насильства, яка прийшла на заміну доктрини захисту держави від загрози зовнішньої агресії, яка панувала раніше [3].

Важливе практично-юридичне значення має обґрунтування головних понять в області міжнародної миро творчості. На сьогоднішній день в дипломатичному листуванні та офіційних документах склалась сукупність термінів, які характеризують різні варіанти (типи) миротворчих операцій. Неправильне або не точне вживання цих термінів здатне привести до плутаниці та повному непорозумінню серед учасників операцій по підтриманню миру та інших миротворчих операцій ООН (що на жаль часто й відбувається в дійсності). Стала термінологія, безумовно відображає головні особливості тих чи інших операцій, які важливо урахувати при їх плануванні та під час безпосередньої реалізації, однак, офіційно затвердженого глосарія-тезауруса, який має безпосереднє відношення до різних миротворчих операцій в міжнародному праві (рівно як і в інших науках) до цього часу не існує. Це ускладнює

ситуацію з миротворчістю в цілому та не дає можливості застосувати до таких операцій певні міжнародні стандарти.

Цікавою з цього приводу є думка Щеголева В. В., який відмічає що миротворчість будучи способом врегулювання конфліктів, в певній мірі можливо називати частиною зовнішньої політики держав. Обумовлено це тим, що миротворчість є найскладнішою політичною діяльністю, яка пов'язана з використанням одночасно всіх засобів мирної дипломатії (або не військових засобів) і часто з використанням всіх засобів мирної дипломатії (або невійськових засобів) і навіть коаліційних (багатонаціональних) збройних сил в області контролю над конфліктами між суверенними країнами або в їх межах. Причому, в такого роду ситуаціях застосування сили передбачається за звичай з метою припинення озброєної боротьби, тобто для створення таких умов, які відкривають шлях до мирного діалогу, співпраці та переговорів [4].

У відповідності з нормами Женевської конвенції при поводженні з військовополоненими від 12 серпня 1949 р. (відомої як Третью конвенції) (ст. 4) та Додаткового протоколу 1 до Женевських конвенцій 1949 р. стосовно захисту жертв військових конфліктів 1977 р. (в подальшому Додатковий протокол 1) (ст. 44), комбатанти, що попадають у владу збройних сил супротивника в період бойових дій, становляться військовополоненими. Цивільні ж особи, які протидіють військовим (в тому числі миротворчим) операціям, можуть бути затримані під час проведення таких операцій. Однак, важливо враховувати, що затримання під час миротворчих операцій проводиться лише в тому випадку, коли це передбачено правилами застосування сили [5]. Відповідальність за захист затриманих осіб та контроль за поводженням з ними по загальному правилу несе приймаюча держава. Однак, якщо такого не існує, або ж її територія контролюється супротивником, миротворчі сили несуть відповідальність за захист й цієї категорії осіб. Існуюча класифікація захоплених осіб має на увазі наявність суворо регламентуючої нормами міжнародного права системи, заснованою силами, відповідальними за цей захист.

Термін «захоплені особи» відноситься одночасно до декількох категорій індивідів. Найбільш послідовно і одноманітно поводяться зазвичай з військовополоненими, правовий статус яких регламентується Третью конвенцією та Додатковим протоколом 1. Поводження з затриманими цивільними особами залежить від безпосередніх причин їх затримання (або арешту). При цьому слід зазначити, що із існуючої практики випливає, що не залежно від того, утримується індивід під вартою військових або ж передається в руки цивільної поліції, він наділений правом при всіх обставинах користуватися гуманним поводженням в повній відповідності з нормами гуманітарного права, регулюючими правовий статус військовополонених.

Окремому розгляду заслуговує питання про відповідальність командуючих миротворчими силами за поводження з захопленими особами. Не випускаючи з поля зору «легітимність» операції, необхідно також враховувати її функціональну

(цільову) направленість. За звичай ці аспекти враховуються на стадії планування операції та в процесі її проведення. Навіть, якщо збройний конфлікт не є війною – з правової точки зору або з позиції його – в військовому плані, то, як необхідно діяти в конкретній ситуації (*savoir-faire*), ототожнюється із співвідношенням (*savoir-être*), що відбувається навколо комбатанта або миротворця, тому що і те і інше обумовлено принципом поваги прав людини та нормами гуманітарного права, зокрема, положеннями Третью конвенції. Мова йде про те, що в ситуації, в яких досить часто виявляються миротворці, є досить складними та неоднозначними.

Все це свідчить про необхідність підвищених вимог до миротворців. В першу чергу це стосується вимог миротворців до самих себе. Аналогічним чином мова йде про вимоги до командирів, які зобов'язані надавати зрозумілі накази та, при необхідності, відмінити їх. Нарешті, це вимоги самих командирів до підлеглих, від яких вимагається чіткого розуміння та виконання, а в деяких випадках й застосування певних норм.

В практичному плані з точки зору поводження з захопленими особами це вимагає дотримання як мінімум наступних вимог:

- 1) кожний миротворець повинен вміти контролювати свою силу. Це означає, що ненависть і інші деструктивні емоції не можуть керувати його дії;
- 2) миротворці повинні вміти здійснювати затримання (захват), поводитися з затриманими особами терпимо та з повагою, гарантувати дотримання наданих цим особам їх прав;
- 3) командири повинні бути здатними тримати під контролем виникаючі між підлеглими конфліктні ситуації;
- 4) командир також повинен бути здатним підтримувати бойовий (морально-психологічний) дух персоналу миротворчих сил;
- 5) миротворці повинні мати навички по підтриманню спокою серед місцевого населення;
- 6) миротворці повинні бути здатними керувати критичними ситуаціями, при необхідності зменшувати їх напругу.

Напрацювання цих основних якостей особовим складом своїх підрозділів є завдання командира в польових умовах. Незмінним завжди залишається одне правило: командир оперативного підрозділу (*chief of operations*) зобов'язаний приймати рішення навіть в самих екстремальних ситуаціях. Реалізація заходів повинна бути юридично бездоганною: утримання під вартою, допити та звільнення із-під варти осіб, безумовно проводиться у відповідності з військовим регламентом, в той же час вони повинні базуватися на чітких загально прийнятих правових підставах.

Затримання та арешт не є синонімами, в рівній мірі як й терміни «затримані особи» та «військовополонені». Однак, з точки зору поводження з обома категоріями цих осіб різниця не така вже й значна. Критерій відповідності зазначених процедур як національному законодавству так і гуманітарному праву, без сумніву, надає «моральну силу» наказам командирів в польових умовах, роблячи їх суворо легітимними. З іншого боку, не слід спрощувати важливість та наслідки зазначених

процедур, обмежуючись лише їх юридичним аспектом. Необхідно також визначити хронологію подій, з'ясувати, що саме та ким безпосередньо було скоєно, перш ніж проводити різницю між різними категоріями захоплених осіб. При цьому неминуче виникає відповідальність заснована на виборі між звільненням одних затриманих та передачі в руки правосуддя інших. Де при цьому гарантія того, що місцеве населення не відшукає в подальшому таку «звільнену» особу та не вчинить самосуд над ним? А рівно й того, що самі миротворчі сили не передадуть затриманого в руки надто суворого місцевого правосуддя?

В кінцевому рахунку відповідальність за прийняття таких рішень покладено на командира миротворчих сил. Враховуючи його внутрішнє переконання, культуру та закони військового часу, можливо стверджувати, що військовий командир в польових умовах «творить» закон і навіть в певній мірі «виступає» в якості цього самого закону.

Питання про те, чи являється конкретна особа «ув'язненим», повинно прийматися в розрахунок на кожному рівні командування та на кожній стадії процесу планування.

Головними обов'язками командира по відношенню до захоплених осіб є наступне:

1) дотримання кожним миротворцем норм Женевської конвенції 1949 р. та Додаткових протоколів 1977 р.;

2) забезпечення такого поведіння з ув'язненими та затриманими, яке відповідає нормам гуманітарного права і обмеженням правил застосування сили;

3) забезпечення утворення структури або закладу для поведіння з ув'язненими, яке має все необхідне і має розміри, що дозволить розмістити передбачувану або можливу кількість ув'язнених;

4) забезпечення оперативної евакуації ув'язнених із зони бойових дій, не піддаючи їх ризику під час підготовки до евакуації.

При цьому командир не забороняється делегування частини своїх повноважень що до відповідальності за поведіння з ув'язненими своїм підлеглим.

Актуальним продовжує залишатися питання, яке пов'язане з нормами стосовно військовополонених. Само існування цих норм обумовлено тим, що комбатант несе ризик бути убитим у бою. Такий ризик є реальним, оскільки комбатанти зобов'язані відрізати себе від цивільного населення. На практиці, однак, особи які є комбатантами, далеко не завжди мають зовнішній вигляд як такий, хоча це передбачено положеннями Третьої конвенції (ст. 4). Навіть з урахуванням еволюції збройних конфліктів та їх впливу на розвиток цих норм, це не підміняє того факту, що виразно видимі відмінності повинні бути ефективними, принаймні під час кожного військового зіткнення та в період передуючий безпосередньому нападу.

Сьогодні нерідко являється ситуація, при якій збройні сили, дислоковані у рамках міжнародних операцій виступають в підтримку урядів, які потребують в їх допомозі для стабілізації обстановки в тих або інших країнах. В цих операціях міжнародні збройні сили можуть виконувати завдання, які зазвичай ставлять перед ними національні органи влади. До числа таких відноситься й затримання осіб

в умовах військових та поліцейських операцій. В той же час практично неможлива передача затриманих місцевій владі, оскільки це може суперечити юридичним обов'язкам держав, які надають свої контингенти.

Все це призводить до цілого ряду фундаментальних питань, які приймають самі різноманітні форми, в тому числі:

1) які правові підстави для затримання осіб в міжнародних військових операціях?

2) яким повинен бути режим поводження з затриманими особами в умовах тримання під вартою?

3) якими правовими нормами та процедурами регламентований процес передачі затриманих осіб між державами, які приймають участь в військовій коаліції та приймаючою державою, а також між самими партнерами по коаліції?

4) що саме мається на увазі під «затриманням»?

Безпосередньо сам комбатант, що знаходиться на полі битви не готовий однозначно дати на це відповідь. Сам факт відсутності чітких відповідей на ці питання серйозно підриває ефективність військових зусиль і, як наслідок, перешкоджає досягненню поставленої мети.

Іншим важливим питанням є правове положення самих затриманих. Вирішенням зазначених питань був присвячений Копенгагенський процес 2007 року. В цьому міжнародному заході взяли участь 17 держав та ряд міжнародних організацій, які мають достатній досвід роботи в умовах міжнародних військових операцій, в тому числі й Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ).

Його основною метою стало формування юридичних рамок для всіх країн, які надають військові контингенти для участі в миротворчих операціях. Вся робота Копенгагенського процесу була націлена на усунення існуючих протиріч між юридичною теорією та практичною діяльністю в польових умовах. В той же час, зазначений міжнародний захід ні в якій мірі не був направлений на девальвацію уже існуючих правових основ, що стосуються захисту затриманих осіб в умовах збройного конфлікту або за його межами.

Конференція підтвердила, що затримання є необхідним, обґрунтованим та законним засобом під час проведення міжнародної військової операції. В той же час Копенгагенський процес підтвердив, що завдання поведіння з затриманими особами в однаковій мірі стосується всіх членів міжнародної спільноти: держав – первинних суб'єктів міжнародного права та міжнародних організацій як суб'єктів похідних.

Другим етапом Копенгагенського процесу став в травні місяці того ж року міжнародний семінар присвячений аналізу кращих досягнень в національному, регіональному та міжнародному (універсальному) ракурсах. Завданням семінару стало визначення найбільш ефективних практично зумовлених елементів для розробки загальної платформи та конкретного переліку засобів в умовах миротворчих операцій. Підсумки семінару виявились вкрай позитивними з точки зору зроблених в ході його рекомендацій на досвіді отриманому під час проведення миротворчих операцій на Африканському континенті, та визначення ролі розповсюдження знань про міжнародне гуманітарне право, яке

застосовувалось в період збройних конфліктів. Ці питання були безпосередньо пов'язаними з процедурами затримання та поведінням з затриманими особами.

Разом із тим буде помилкою вважати Копенгагенський процес суто сукупністю міжнародних зусиль, який зосередився виключно на розробці загальних стандартів. Конференція стала міжнародним форумом для обміну досвідом, ідеями та найбільш ефективними розробками. За її сприяння вдалось акцентувати увагу міжнародної спільноти на цій низці теоретично-правових та практичних питань. В цьому ракурсі Копенгагенський процес може розглядатися ще й як інструмент розповсюдження знань про міжнародне гуманітарне право, яке застосовується під час збройних конфліктів.

Його результативність стала можливою завдяки активної діяльності багатьох країн світу та міжнародних організацій, в тому числі ООН та НАТО. Значний вклад в розвиток процесу також вніс Міжнародний Червоний Хрест.

Представляється, що основні положення, сформульовані в ході цієї конференції стосовно правового статусу затриманих в ході міжнародних військових операцій осіб, могли б в серйозно зацікавити не лише країни НАТО, але й українське зовнішньополітичне відомство. Вивчення та практична реалізація Україною західноєвропейського досвіду з цього питання могло б стати одним із засобів інтеграції української правозастосовної практики в міжнародну систему застосування правових норм і одночасно слугувати фактором підвищення ефективності вкладу України в міжнародні миротворчі процеси.

В рамках проблеми поведіння з особами під час миротворчих операцій важливою є процедура затримання. Це чудово ілюструє описаний вище Копенгагенський процес, метою якого стало знаходження багатостороннього вирішення проблем, які виникають при здійсненні затримання осіб під час міжнародних військових операцій [6].

Є думка, що ряд положень Женевської конвенції про захист цивільного населення в військовий час від 12 серпня 1949 р. (відомої як Четвертої конвенції) могли б стати основоположними принципами з цього питання. Серед інших статей Конвенції, які можуть бути закладеними в основу керуючих принципів необхідно назвати ст.ст. 45, 68 та 78. Зокрема, ст.ст. 68 і 78, відповідно до законів про окупацію забезпечують правову основу для затримання. Очевидно, зазначені статті можливо використовувати як правову основу для інтернування в тих випадках, коли закони окупації застосовуються *de jure*. В інших випадках вони можуть бути корисними для конкретизації положень мандата миротворчих операцій, стосовно затримання. Часто в мандаті, визначуваному резолюцією Ради Безпеки ООН, присутня фраза про те, що операція може використовувати «всі необхідні засоби». Ця фраза є найкоротшим формулюванням санкціонування для використання необхідної та пропорційної сили для досягнення поставлених в мандаті завдань. Право на використання сили має на увазі також повноваження по затриманню осіб.

Однак, просте згадування, про яке йдеться в резолюції, не дає роз'яснень з приводу того, яким чином повинно здійснюватися само затримання осіб (особи).

Стаття 45 Четвертої конвенції веде мову про передачу затриманих осіб. Окрім іншого, вона передбачає, що особи, що протегують, можуть бути передані країною, у владі якої знаходяться лише після того, як держава, у владі якої знаходяться ці особи впевниться в тому, що країна, якій особи передаються має бажання та в змозі застосувати Четверту конвенцію. Стаття 45 також передбачає, що протегуємо особа ні при яких обставинах не може бути передана в країну, в якій вона може поборюватися переслідувань в зв'язку з її політичними або релігійними переконаннями.

Під час проведення миротворчих операцій існують наявні приклади про передачу затриманих третім особам [7], що викликало багато чисельних спорів з цього приводу. Нідерланди, наприклад, уклали Меморандум про взаємопорозуміння з афганською владою з питань передачі затриманих осіб та поведіння з ними [8]. В основу меморандуму була закладена, зокрема, ст. 45 Четвертої конвенції.

В розділі 4 Четвертої конвенції наявний значний перелік правил поведіння з затриманими особами. Цей перелік дуже актуальний для миротворчих операцій, особливо для ситуації затримання особи на тривалий термін. І право прав людини, і гуманітарне право вимагають людського поведіння з затриманими особами. Крім юридичного аспекту, гуманне поведіння є також морально-етичним вимогою, і тому поведіння з затриманими особами є предметом суспільного та політичного контролю в державах, які надають військові контингенти. Не правильне поведіння з затриманими особами здатне сколихнути саму суспільну підтримку миротворчих операцій. Норми Четвертої конвенції про поведіння з затриманими є для військових командирів в рамках миротворчих операцій корисними стандартами, на основі яких забезпечується гуманне поведіння, навіть якщо ці стандарти й не виступають в якості юридичних зобов'язань в рамках миротворчої операції.

Зміни, які зачіпають в період окупації інститути влади окупованої території, не повинні негативно відображатись на правах та свободах місцевого населення.

Проведене дослідження дозволяє сформулювати наступні висновки.

Оскільки закони окупації покликані регулювати ті ж самі або подібні ситуації, при яких утворюються та проводяться миротворчі операції, то на їх основі повинні бути розроблені корисні рекомендації (інструкції) для військових командирів миротворчих контингентів навіть в тих умовах, коли *de jure* закони окупації не застосовуються. Це стосується в тому числі й питань поведіння з захопленими під час миротворчих операцій особами.

В разі ініціювання урядовими установами країни питань про введення миротворчих сил в зону військового конфлікту на Сході країни, серед інших питань доцільно звернути увагу на кваліфіковану підготовку миротворців з питань які підняті автором в цій статті, в тому числі й дотримання норм

гуманітарного міжнародного права, знань діючого національного законодавства та положень Четвертої конвенції що до поводження з затриманими та ув'язненими особами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Устав Організації Об'єднаних Націй. – Сан-Франциско. – 26 червня. – 1945.
2. См.: «Мы, народы: роль Организации Объединенных Наций в XX веке» доклад Генерального секретаря ООН. Док. ООН А/54/2000, § 352.
3. Сучасна парадигма міжнародної гуманітарної безпеки / П.Г. Зверев // Проблеми забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності: матеріали Міжнародної наукової конференції (14 квітня 2014). – Калінінград. – С. 34-37.

4. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке / В.Н. Федоров. – М.: Логос, 2007. – С. 540.

5. Применение силы и правила ведения боя в миротворческих операциях ООН/ П. Г. Зверев // Молодой ученый. – 2014. – № 6 (65). – С. 551-553.

6. Первый Копенгагенский процесс по обращению с задержанными в период международных военных операций // Молодой ученый. – 2014. – № 3(62). – С. 646-648.

7. Див.: Larsen K.M. The Human Rights Treaty Obligations of Peacekeepers. Cambridge: University Press, 2014. – P. 401.

8. Див.: US. Monitoring of Detainee Transfers in Afghanistan: International Standards and Lessons from the UK and Canada. – New York: Human Rights Institute of Columbia Law School, 2010. – P. 6-8.

УДК 341.46

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖІНОК: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Фоміна Л. О.,

викладач кафедри міжнародного
і європейського права
юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Анотація У статті проаналізовано положення міжнародно-правових актів щодо закріплення права на забезпечення безпеки жінок; приділено увагу заходам забезпечення безпеки жінок; акцентовано увагу на існуючій проблематиці в цій сфері.

Ключові слова: забезпечення безпеки; жінки; заходи забезпечення безпеки; міжнародне кримінальне судочинство; правовий статус.

Аннотация В статье проанализированы положения международно-правовых актов относительно закрепления права на обеспечение безопасности женщины; уделено внимание мерам обеспечения безопасности женщины; акцентировано внимание на существующей проблематике в этой сфере.

Ключевые слова: обеспечение безопасности; женщины; меры обеспечения безопасности; международное уголовное судопроизводство; правовой статус.

Annotation In this article it was analyzed the provisions of the international legal acts for the right to security of the women; it was paid attention to the security measures; it was focused on the the existing problems in this area.

Key words: security; women; security measures; international criminal justice; legal status.

Постановка проблеми. Міжнародно-правові акти з прав людини закріплюють основоположні права і свободи людини, серед яких важливе місце займає право на безпеку людини. Так, загальне тлумачення поняття «безпека людини» міститься в резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (далі – ГА ООН) А/RES/66/290. Варто зауважити, що при визначенні цього поняття також важливо враховувати особливі потреби кожного індивіда в суспільстві, оскільки в силу свого вразливого стану деякі групи людей для реалізації своїх прав можуть потребувати додаткового захисту. Так, до такої категорії осіб належать жінки.

Усюди в світі – як у благополучних, так і в бідних країнах – жінки піддаються побиттю, стають об'єктами торгівлі людьми, їх гвалтують і вбивають. Такі порушення прав людини не тільки завдають

величезну шкоду і страждання окремим особам, вони підривають основу цілих суспільств [8, с. v].

Рада з прав людини ООН визнала, що насильство стосовно жінок і дівчаток коріниться в зумовленому історичними та структурними факторами нерівному «співвідношенні сил» між жінками і чоловіками, і що всі форми насильства щодо жінок і дівчаток серйозно порушують, обмежують або зводять нанівець реалізацію ними всіх прав та основоположних свобод людини... [14. с. 2].

Питання правового статусу жінок в аспекті загальних прав людини розглядалось у роботах таких вчених, як: М. Баймуратов, М. Буроменський, В. Буткевич, О. Лукашева, Т. Сиродід та ін., однак дана тематика потребує подальшого детального дослідження.

Мета статті полягає в аналізі положень міжнародно-правових актів щодо закріплення права на забезпечення безпеки жінок.